

**Informacija o Sporazumu o saradnji između Evropske investicione banke,
Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Uprave javnih radova o konsultantskim
uslugama podrške Jedinici za implementaciju projekta „Program unapređenja
crnogorskog obrazovanja“**

Vlada Crne Gore i Evropska investiciona banka (EIB) su dana 22. maja 2007. godine zaključile Okvirni sporazum, kojim se uređuju aktivnosti EIB-a u Crnoj Gori i koji je još uvijek na snazi.

Kao dio odgovora Evropske unije na izazove nastale prisilnim raseljavanjem i migracijama, EIB je 2016. godine pokrenula Inicijativu za ekonomsku otpornost (ERI), kojom je povećala i proširila opseg svojih raspoloživih finansijskih sredstava za ulaganja u zemlje južnog susjedstva Evropske unije i Zapadnog Balkana, u cilju poboljšanja kapaciteta ekonomija zemalja korisnica za apsorpciju i odgovore na krize i šokove. Da bi upotpunila Inicijativu, EIB je 2017. godine odobrila finansijska sredstva za tehničku pomoć i savjetodavne usluge za podršku pokretanju, pripremi i implementaciji projekata.

Odbor EIB-a je odobrio 2. septembra 2019. godine finansiranje projekta “Program unapređenja crnogorskog obrazovanja” (u daljem tekstu: Program) u iznosu od 18 miliona eura.

Na sjednici Vlade Crne Gore od 31. oktobra 2019. godine, ovlašten je Ministar finansija da u ime Vlade Crne Gore potpiše Ugovor o kreditnom zaduženju broj 89406 kod Evropske Investicione Banke (EIB), za realizaciju projekta “Program unapređenja crnogorskog obrazovanja”. Ugovor o kreditnom aranžmanu u visini od EUR 18 miliona, namijenjen je finansiranju prioritetnih projekata u oblasti obrazovanja, predviđenih Programom. Ukupna procijenjena vrijednost oko EUR 40 miliona i planirani period realizacije pet godina. Ugovor o kreditnom aranžmanu između Vlade Crne Gore i EIB-a potpisan je 6. novembra 2019. godine.

U cilju podrške Programu, Upravljačka grupa ERI odobrila je 11. novembra 2019. godine zahtjev EIB-a za korištenje ERI resursa, do maksimalnog iznosa od EUR 2.9 miliona, za finansiranje konsultantskih usluga potrebnih za sprovođenje postupaka nabavki i podršku implementaciji Programa.

Ugovorom o kreditnom aranžmanu sa EIB-om predviđeno je da osim kreditnih sredstava EIB obezbijedi i bespovratna sredstva za finansiranje konsultantskih usluga odnosno usluga podrške u postupcima nabavki, podršku u pripremi postupaka nabavki, tehničku i savjetodavnu pomoć Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta i Upravi javnih radova, koji predstavljaju dva glavna ugovorna tijela za različite ugovore koji omogućuju projektovanje i izgradnju novih obrazovnih objekata, kao i ugovore o isporuci namještaja i opreme. U skladu sa Ugovorom o kreditnom aranžmanu postupci nabavki sprovode se po pravilima banke, primjenom Priručnika za nabavke za projekte koji se finansiraju iz EIB-a.

U skladu sa gore navedenim, po zahtjevu EIB-a potrebno je zaključiti Sporazum o saradnji broj AA-010294-011 između Evropske investicione banke, Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Uprave javnih radova o konsultantskim uslugama podrške Jedinici za implementaciju projekta „Program unapređenja crnogorskog obrazovanja“.

Sporazumom o saradnji predviđena su prava i obaveze ugovornih strana na ovom projektu: Ministarstva i Uprave javnih radova sa EIB-om, kao i prava i obaveze ugovornih strana i Konsultanta, tj. kompanijom koja će nakon sprovedene tenderske procedure od strane EIB-a, biti odabrana za pružanje tehničke podrške u implementaciji ovog projekata. Pored podrške u sprovođenju postupaka nabavki, Konsultant će pružati i administrativnu podršku Ministarstvu tokom izvršenja ugovora, u smislu praćenja napretka i podrške prvenstveno Ministarstvu kao sveukupnom promoteru projekta.

Program podrazumijeva sufinansiranje projekata izgradnje novih objekata: Osnovne škole "Vladimir Nazor" u naselju Masline u Podgorici, druge gimnazije u Podgorici, osnovne škole u naselju City kvart u Podgorici i osnovne škole u naselju Karabuško polje u Podgorici, kao i rekonstrukciju i nadogradnju dva vrtića u Podgorici, u naselju Momišići i Zabjelo i jednog vrtića u Kotoru, u naselju Tabanima, koji su planirani Zakonom o budžetu za 2022. godinu, u okviru kapitalnog budžeta Uprave javnih radova.

Pored gore navedenih projekata, Programom su planirani i sljedeći projekti: rekonstrukcija 10 srednjih stručnih škola, nabavka računarske opreme i nabavka namještaja za sve škole, kao i nabavka specifične opreme za praktičnu nastavu u srednjim stručnim školama, za koje će sredstva biti planirana kroz tekući budžet Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta u godinama u kojima se implementira projekat.

SPORAZUM O SARADNJI

Br. AA-010294-001

izme u

EVROPSKE INVESTICIONE BANKE

MINISTARSTVA PROSVJETE, NAUKE, KULTURE I SPORTA CRNE GORE

i

UPRAVE JAVNIH RADOVA CRNE GORE

o

**konsultantskim uslugama podrške Jedinici za implementaciju projekata za program
unapre enja crnogorskog obrazovanja**

Podgorica, ...2021.

Podgorica, ...2021.

Luksemburg, ... 2021.

OVAJ SPORAZUM O SARADNJI (u daljem tekstu "SPORAZUM") ZAKLJUČUJE SE IZMEĐU SLEDEĆIH STRANA:

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA, sa zvanim sjedištem na adresi 98-100, bulevar Konrad Adenauer, L-2950 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljem tekstu "**EIB**")

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE, KULTURE I SPORTA CRNE GORE, sa zvanim sjedištem na adresi u ulici Vakačevici bb, 81000 Podgorica, Crna Gora (u daljem tekstu "**Promoter**")

i

UPRAVE JAVNIH RADOVA CRNE GORE, sa zvanim sjedištem na adresi u ulici Novaka Miloševa 18, 81000 Podgorica, Crna Gora (u daljem tekstu "**Uprava**")

BUDUĆI DA:

- A. Su dana 22.maja 2007.godine Republika Crna Gora i EIB zaključile okvirni sporazum (u daljem tekstu: "**Okvirni sporazum**") kojim se uređuju aktivnosti EIB-a u Crnoj Gori, a koji je još uvijek u cjelosti valjan i na snazi.
- B. Je Promoter izjavio da pokreće investiciju pod nazivom Program unapređenja crnogorskog obrazovanja (u daljem tekstu: "**Projekat**") i da je zatražio podršku EIB-a za podmirivanje troškova profesionalnih usluga podrške Jedinici za implementaciju projekta za Program unapređenja crnogorskog obrazovanja (u daljem tekstu: "**Usluge**"), a koje su detaljnije opisane u Aneksu I.
- C. Je EIB, smatrajući da je pružanje ovakve podrške za obezbjeđivanje Usluga obuhvaćenim njenim aktivnostima i uzimajući u obzir izjave i činjenice koje su navedene u ovoj Preambuli, odlučila da postupi po zahtjevu Promotera, pod uslovom da je pomenuta podrška u skladu sa odredbama Dokumenta o finansiranju (u skladu sa definicijom ovog termina datom u Aneksu I).
- D. EIB smatra da pristup informacijama igra ključnu ulogu u smanjenju ekoloških i društvenih rizika, uključujući i kršenje ljudskih prava u vezi sa projektima koje finansira, i da je iz tih razloga uspostavila politiku transparentnosti čiji je cilj poboljšanje odgovornosti EIB-a prema njenim dionici i građanima EU generalno.
- E. Da EIB vrši obradu ličnih podataka u skladu sa Uredbom (EU) 2018/1725 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 23.oktobra 2018.o zaštiti fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka od strane institucija, tijela, kancelarija i agencija Unije i o slobodnom protoku tih podataka, i o stavljanju van snage Uredbe (EZ) br.45/2001 i Odluke br.1247/2002/EZ (SL. L. 295, 21.11.2018, str.39).

PREMA TOME, sporazumne strane saglasile su se o sledećem:

LAN 1

1.1 Shodno odredbama ovog Sporazuma, EIB osigurava isporuku i izvršavanje Usluga Promoteru

1.2 Usluge koje se pružaju Promoteru u vezi su sa finansiranjem koje je EIB odobrila Crnoj Gori za implementaciju Projekta, a u skladu sa ugovorom od 6. novembra 2019. godine (u daljem tekstu: **“Ugovor o finansiranju”**), kako je detaljnije opisano u Aneksu I. EIB, stoga, zadržava pravo da, po sopstvenom nahođenju i bez bilo kakve odgovornosti, naloži Konsultantu (u skladu sa definicijom iz člana 2.1.) da obustavi izvršavanje Usluga ukoliko se finansiranje EIB-a iz bilo kog razloga povuče ili otkaže.

1.3 Sporazumne strane saglasne su da isporuka Usluga neće poći u delo sve dok ovaj Sporazum ne bude propisno potpisan, valjan i pravosnažan u skladu sa odredbama istog.

LAN 2

2.1. U svrhu obezbeđivanja pružanja Usluga Promoteru, EIB se, u skladu sa svojim politikama, pravilima i procedurama, obavezuje da će izvršiti postupak nabavke Usluga, dodijeliti odgovarajući ugovor o uslugama (u daljem tekstu: **“Ugovor”**), da će upravljati izvršavanjem Ugovora i vršiti plaćanja pružiocima usluga kojima je povjereno da isporuče Usluge ili dio Usluga, u skladu sa pomenutim Ugovorom (u daljem tekstu **“Konsultant”**).

2.2. S tim u vezi, sporazumne strane saglasne su da finansiranje koje obezbeđuje EIB za pružanje navedenih Usluga, u skladu sa Dokumentom o finansiranju, pokriva isključivo troškove Usluga, bez bilo kakvih indirektnih troškova, uključujući, kako bi se izbjegle nedoumice, PDV, porez po odbitku, porez na promet, uvozne carine ili bilo koje druge slične poreze (u daljem tekstu **“Porezi”**) koji se mogu platiti u Crnoj Gori. Promoter ili Uprava snose troškove takvih poreza, ako ih ima, bez oslanjanja na EIB ili na finansiranje koje EIB obezbeđuje za Usluge u skladu sa Dokumentom o finansiranju.

2.3. Nijedan ugovor zaključen između EIB-a i Konsultanta ne smije da bilo kakav ugovorni odnos između Promotera ili Uprave i bilo kog Konsultanta niti smije da se tumači na taj način. Promoter i Uprava prihvataju i saglasni su da neće biti strane u Ugovoru, te da ni Promoter ni Uprava nemaju nikakva prava da direktno izvršavaju bilo koju odredbu Ugovora.

2.4. Konsultant nije i ne može se smatrati zastupnikom EIB-a, već isključivo nezavisnim ugovaračem. EIB ne daje nikakve izjave ili garancije i ne snosi nikakvu odgovornost prema Promoteru ili Upravi, naročito u pogledu kvaliteta, blagovremenosti ili svrsishodnosti Usluga koje pruža Konsultant; Promoter i Uprava

su jedini odgovorni za donošenje odluke o tome da li treba prihvatiti ili implementirati predloge, preporuke ili rješenja koje predloži Konsultant kao dio Usluga, kao i za sopstvene procjene prikladnosti Usluga za upotrebu koja im je namijenjena.

2.5. Ne dovode i u pitanje prethodne odredbe člana 2, u cilju obezbjeđivanja usklađivanja interesa između sporazumnih strana u pogledu isporuke Usluga, Promoter i Uprava se obavezuju da će blagovremeno saradivati sa EIB-om u osmišljavanju projektnih zadataka koje će EIB koristiti u tenderskoj dokumentaciji za nabavku Usluga kao i u praćenju i nadgledanju pružanja usluga od strane Konsultanta, i da će u drugim okolnostima obezbijediti brzo donošenje odluka i povratne informacije EIB-u i Konsultantu, ukoliko je to neophodno za adekvatno pružanje usluga. Procesi i procedure koji regulišu ovu saradnju detaljno su opisani u Aneksu 2.

U vezi sa prethodno navedenim, sporazumne strane saglasne su da Promoter nastupa kao glavni partner EIB-a za potrebe ovog Sporazuma i da EIB ima pravo da podrazumijeva da bilo koje obavještenje, odobrenje ili neki drugi vid komunikacije koji Promoter uputi EIB-u, u skladu sa ovim Sporazumom, i u vezi sa Uslugama, predstavlja stavove Promotera i drugih strana koje imaju koristi od Usluga, u skladu sa definicijom termina strana iz Aneksa I.

2.6. EIB se obavezuje da će na adekvatan način da razmotri stavove i mišljenja koje Promoter iznese u vezi sa izvršavanjem Usluga. Međutim, imajući u vidu ulogu EIB-a i njene specifične odgovornosti kao naručioca i ugovarača usluga, Promoter i Uprava potvrđuju i saglasni su da je sprovođenje postupka nabavke za odabir Konsultanta, uključujući i bilo koju odluku koja se odnosi na taj postupak, kao i odluku o tome da li će se dodijeliti Ugovor i bilo koju odluku koja se tiče upravljanja Ugovorom ili njegove administracije, uključujući i, ali ne ograničavajući se na, (i) to da li se mijenja opseg Usluga obuhvaćenih Ugovorom; (ii) Usluge koje pruža Konsultant smatraju isporučenim u skladu sa odredbama Ugovora, ili (iii) vrše bilo kakva plaćanja Konsultantu, u cjelosti u nadležnosti EIB-a.

2.7. U cilju obezbjeđivanja uspješnog pružanja Usluga, Promoter i Uprava se obavezuju da će blagovremeno i u dobroj vjeri saradivati sa Konsultantom, naročito:

2.7.1. Pružaju podršku Konsultantu, u mjeri u kojoj je to moguće i u skladu sa važećim zakonskom regulativom u oblasti zapošljavanja i rada stranih državljana u Crnoj Gori i dobijanju potrebnih viza i dozvola, uključujući i radne i boravišne dozvole za zaposlene Konsultanta i članove njihovih porodica pri čemu se podrazumijeva da ni Promoter ni Uprava nemaju nikakvu obavezu pokrivanja troškova ovih dozvola, te da odgovornost za podnošenje zahtjeva za vizu ili dozvolu, sa pratećom dokumentacijom, nadležnom organu za izdavanje viza i dozvola Crne Gore, snosi isključivo Konsultant;

2.7.2. Pružaju i Konsultantu, bez nepotrebnog odlaganja, informacije i dokumenta koja su im na raspolaganju, a koja mogu biti relevantna i neophodna za pružanje Usluga, u skladu sa opisanim Projektnim zadacima. U ovom kontekstu, Promoter i Uprava imaju pravo da zahtijevaju

od Konsultanta zaključivanje zasebnog sporazuma o povjerljivosti sa Promoterom ili Upravom, ukoliko je to primjenljivo, a koji se uslovi (i) moraju unaprijed dogovoriti sa EIB-om; i (ii) koji ne dovode u pitanje bilo kakve obaveze izvještavanja ili dijeljenja podataka Konsultanta sa EIB-om u skladu sa Ugovorom ili važećim pravom.

2.8. Strane se obavezuju da će preduzeti odgovarajuće mjere usaglašavanja sa zahtjevima vidljivosti koji su opisani u Aneksu I.

2.9. U skladu sa postojećim pravima intelektualne svojine (kako je i definisano u nastavku) koja pripadaju bilo kom fizičkom ili pravnom licu, uključujući i bilo koju sporazumnu stranu, koja će ostati sa svojim prvobitnim vlasnikom, prava intelektualne svojine koja se odnose na nove materijale koje je sastavio ili pripremio Konsultant u sprovođenju Ugovora, uključujući i sve izvještaje i relevantne podatke i informacije kao što su mape, dijagrami, planovi, baze podataka, druga dokumenta i softveri, pratećih zapisa ili materijala, postaju vlasništvo EIB-a.

U smislu ovog Sporazuma, prava intelektualne svojine su sva autorska i srodna prava, prava dizajna, prava na bazu podataka, prava na kompjuterski softver, nazive domena, zaštitne znakove, oznake usluga, patente, trgovačke nazive ili bilo koje zahtjeve vezane za bilo šta od navedenog, zatim prava na povjerljive informacije (uključujući i specifična znanja i poslovne tajne) ili slična prava ili obaveze, moralna prava, bilo registrovana ili neregistrovana, uključujući i sve zahtjeve (ili prava na podnošenje zahtjeva), obnavljanje ili produženje takvih prava i svih sličnih ili srodnih prava ili oblika zaštite koji sada ili u budućnosti mogu postojati u bilo kom dijelu svijeta.

2.10. Sa izuzetkom prava intelektualne svojine nad ostvarenim rezultatima ili drugim proizvodima Konsultanta, a koje Promoter izričito odbije da prihvati, EIB ovim Promoteru i Upravi daje neekskluzivnu licencu bez plaćanja tantijema na neodređeno vrijeme, za korištenje prava intelektualne svojine koja EIB dobije u skladu sa članom 2.9. u bilo koje svrhe.

Promoter i Uprava imaju pravo da podlicenciraju bilo koja prava intelektualne svojine obuhvaćena prethodno navedenom licencom trećim licima, pod uslovom da je prethodno potpisana saglasnost EIB-a kojom se definišu uslovi i trajanje takve podlicence.

EIB može otkazati licencu u bilo kom trenutku, uz otkazni rok od tri mjeseca. EIB ne snosi nikakvu odgovornost u pogledu mogućih posledica ukidanja podlicenci koje su Promoter ili Uprava dodijelili trećim licima.

LAN 3

3.1. Promoter i Uprava prihvataju da će u ispunjavanju odgovornosti iz ovog Sporazuma imati pristup ličnim podacima vezanim za treća lica i obradivati ih (kako je definisano u članu 3.4), uključujući i podatke o ekspertima koje je Konsultant odredio za pružanje Usluga.

U tom smislu, Promoter i Uprava će:

Sporazum o saradnji Br.AA-010294-001
u vezi sa Jedinicom za implementaciju projekta
za program unapređenja crnogorskog obrazovanja

3.1.1. obrađivati samo one li ne podatke koji su neophodni za utvrđivanje kvalifikacija i sposobnosti predloženog eksperta za pružanje Usluga za koje ga/je predložio Konsultant;

3.1.2. ne otkrivati li ne podatke bilo kom drugom licu, osim uz prethodnu pisanu saglasnost EIB-a i da se bez odlaganja pismenim putem obavijestiti EIB ukoliko je zakonom predviđeno bilo kakvo otkrivanje li ne njih podataka, pružaju i sve potrebne detalje;

3.1.3. dodijeliti, na zahtjev, subjektima li ne njih podataka prava na pristup, ispravku, privremeno ili stalno brisanje, kao i pravo na prigovor i ograničenje obrade njihovih li ne njih podataka, ekvivalentno pravima koja su im na raspolaganju u odnosu na iste li ne podatke koje obrađuje EIB u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2018. o zaštiti fizičkih lica u vezi s obradom podataka o ličnosti od strane institucija, organa, kancelarija i agencija Evropske unije i o slobodnom protoku tih podataka, i o stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL.L. 295, 21.11.2018, str. 39), na način opisan u Aneksu 2;

3.1.4. obezbijediti da u svakom trenutku postoje odgovarajuće tehničke i organizacione sigurnosne mjere za zaštitu li ne njih podataka od slučajnog ili nezakonitog uništenja, gubitka, izmjena, neovlašćenog otkrivanja ili pristupa;

3.1.5. Izbrisati sve li ne podatke kada oni ne budu više potrebni za svrhe opisane u članu 3.1.1, i u svakom slučaju ne kasnije od 7 godina nakon završetka pružanja Usluga ili nakon isteka ovog Sporazuma, šta god da je ranije;

3.1.6. Odmah pružiti EIB-u sve informacije i pristup sistemima koji su korišćeni za obradu li ne njih podataka i osoblju angažovanom na obradi tih podataka, budući da EIB ima pravo da s vremena na vrijeme traži da se provjeri usklađenost sa odredbama člana 3.1; i

3.1.7. Odmah informisati EIB, pisanim putem i uz sve potrebne detalje, ukoliko:

(i) saznaju za bilo kakvo kršenje li ne njih podataka; ili

(ii) prime bilo kakvo obavještenje od:

- a. subjekta podataka koji želi da iskoristi svoje pravo prema važećem zakonu o zaštiti li ne njih podataka, ili koji navodi kršenje istog; ili
- b. nadzornog tijela ili bilo kog drugog nadležnog tijela za zaštitu podataka

u vezi sa li ne nim podacima; i da pruži EIB-u takve informacije, saradnju i podršku kakvu EIB razumno traži kako bi mogao riješiti pravne ili druge posljedice kršenja li ne njih podataka ili predmeta takvog obavještenja.

3.2. Subjekt li ne njih podataka, kao treće lice, može ostvariti svoja prava definisana članovima 3.1.1 do 3.1.5 u odnosu na Promotera i Upravu. Međutim, subjekt podataka mora prvo zatražiti od EIB-a da preduzme odgovarajuće mjere kako bi ostvarila svoja prava u odnosu na Promotera ili Upravu. Ako EIB ne preduzme takve mjere u razumnom roku (koji je u normalnim okolnostima

mjesec dana), subjekt podataka tada ima pravo da direktno ostvari svoja prava u odnosu na Promotera ili Upravu.

3.3. EIB se obavezuje da će preduzeti razumne korake kako bi obezbijedio tačnost i ažurnost ličnih podataka u trenutku kada se oni podijele s Promoterom ili Upravom, kao i da će osigurati da su informacije date subjektima ličnih podataka a koje su neophodne za obradu njihovih ličnih podataka od strane Promotera i Uprave, kako je utvrđeno članom 3.1, validne, uključujući i informacije o:

(i) otkrivanju njihovih ličnih podataka Promoterom i Upravi;

(ii) razlozima zbog kojih se otkrivaju njihovi lični podaci; i

(iii) njihovim pravima u skladu s članom 3.1.3, i o tome kome se obratiti radi ostvarivanja tih prava; te informacije o davanju drugih informacija u skladu sa odredbama važećih zakona o zaštiti ličnih podataka.

3.4. U smislu ovog Sporazuma, "**lični podaci**" podrazumijevaju sve podatke koji se odnose na identifikovano fizičko lice ili fizičko lice koje se može identifikovati; fizičko lice koje se može identifikovati je ono lice koje se posredno ili neposredno može identifikovati, posebno na osnovu identifikatora kao što je ime, matični broj, podaci o lokaciji, internetski identifikator ili jedan ili više inilaca karakterističnih za fizičko, fiziološko, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog lica.

LAN 4

4.1. Zaključivanjem ovog Sporazuma, Promoter i Uprava prihvataju da EIB ima pravo da sprovodi zakone, regulative, trgovinski embargo, ili druge restriktivne mjere u okviru ekonomskih ili finansijskih sankcija (u daljem tekstu: „**Sankcije**“) koje inicira, kojima upravlja ili koje sprovodi i/ili implementira s vremena na vrijeme bilo koje od navedenih tijela:

(a) Ujedinjene nacije i bilo koja agencija ili lice propisno određena, opunomoćena ili ovlašćena od strane Ujedinjenih nacija za donošenje, upravljanje, sprovođenje i/ili implementaciju takvih mjera;

(b) Evropska unija i svaka agencija ili lice koje je Evropska unija propisno imenovala, opunomoćila ili ovlastila za donošenje, upravljanje, sprovođenje i/ili implementaciju takvih mjera; i

(c) Kancelarija za kontrolu stranih sredstava (OFAC) pri Ministarstvu finansija Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvo vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država i/ili Ministarstvo trgovine Sjedinjenih Američkih Država.

Pri tome, EIB-u se može, između ostalog, zabraniti da posredno ili neposredno stavi na raspolaganje sredstva i/ili ekonomske resurse (uključujući i Usluge), u korist fizičkog ili pravnog lica ili subjekta koji je označen kao predmet sankcija, ili nekoga na koga se na drugi način primjenjuju Sankcije (oba u daljem tekstu "**Sankcionisano lice**").

4.2 Na datum potpisivanja ovog Sporazuma Promoter i Uprava daju sledeće izjave:

4.2.1. Da nisu Sankcionisana lica, odnosno da ne krše Sankcije, te da prema njihovom znanju i uvjerenju, nijedno Relevantno lice (u skladu s definicijom u

nastavku) nije Sankcionisano lice ili ne krši bilo kakve Sankcije, pri čemu se termin **"Relevantno lice"** odnosi na

(a) kada je riječ o Promoteru ili Upravi, bilo kog zvaničnika ili predstavnika, ili bilo koje lice koje postupa u njihovo ime ili pod njihovom kontrolom, a koje ima ovlašćenja da daje uputstva ili ostvaruje kontrolu u odnosu na Usluge;

4.2.2. Da ni njima, ni bilo kom Relevantnom licu nije izrečena pravosnažna presuda za nedopušteno postupanje, shodno definiciji ovog termina u EIB-ovoj politici sprečavanja i suzbijanja nedopuštenog postupanja u aktivnostima Evropske investicione banke (u daljem tekstu „Politika suzbijanja prevara”), koja je dostupna na EIB-ovoj internetskoj stranici na relevantni datum;

4.3. Za vrijeme trajanja ovog Sporazuma, Promoter ili Uprava se obavezuju da neće, direktno ili indirektno:

(a) održavati ili ulaziti u bilo kakav poslovni odnos u vezi sa Uslugama sa Sankcionisanim licima;

(b) staviti na raspolaganje sredstva i/ili ekonomske resurse u vezi sa Uslugama (uključujući i Usluge) Sankcionisanim licima ili u korist Sankcionisanih lica;

(c) koristiti sve ili dio Usluga na način koji bi doveo do kršenja Sankcija od strane Promotera, Uprave ili EIB-a;

(d) ako je primjenjivo finansirati dio ili sve finansijske obaveze shodno ovom Sporazumu (u skladu s članom 2.2 i/ili članom 7) od prihoda stečenih kroz aktivnosti ili poslove sa Sankcionisanim licem, ili s licem koje krši Sankcije, i na bilo koji način koji bi direktno ishodovao kršenjem Sankcija od strane Promotera ili Uprave ili EIB-a.

4.4. Promoter i Uprava se obavezuju da će u razumnom roku preduzeti razumne mjere, u odnosu na bilo koje Relevantno lice koje postane Sankcionisano lice ili mu bude izrečena pravosnažna presuda u vezi sa nedopuštenim postupanjem tokom izvršavanja službenih dužnosti, kako bi se osigurali da je takvo Relevantno lice isključeno iz bilo koje od aktivnosti Promotera ili Uprave u vezi s Uslugama.

4.5. Promoter i Uprava će bez odlaganja informisati EIB o:

(i) autentifikacijom tvrdnji ili žalbi u odnosu na bilo koje nedopušteno postupanje ili Sankciju, a koje je u vezi s Uslugama,

(ii) bilo kojoj injenici ili informaciji koje Promoter ili Uprava postanu svjesni, a koja potvrđuje ili opravdano sugerira da je došlo do, ili da može doći do bilo kakvog Nedopuštenog postupanja ili povrede Sankcije u vezi s Uslugama, ili da sredstva korištena u svrhu ispunjavanja finansijskih obaveza iz člana 4.3 potiču iz od nezakonitih izvora,

planu aktivnosti koje će se preduzeti u odnosu na takva pitanja, kako je navedeno u prethodnim stavkama;

(iii) bilo kojoj injenici ili događaju koji ima za posljedicu to da Promoter ili Uprava ili bilo koje Relevantno lice postane Sankcionisano lice.

4.6. Podrazumijeva se da su izjave i aktivnosti u vezi sa Sankcijama utvrđenim u članovima 4.2. do 4.5. zahtijevane i preduzete u onoj mjeri u kojoj to dopušta bilo koje primjenjivo pravilo Evropske unije protiv bojkota, kao što je Uredba (EZ) 2271/96 od 22. novembra 1996. koja štiti od u inaka vanteritorijalne primjene zakonodavstva usvojenog od strane treće zemlje i radnji zasnovanih na njemu ili proisteklih iz njega (SL.L. 309, 29.11.1996, str.1), sa usvojenim izmjenama i dopunama.

4.7. Ukoliko EIB izvrši evaluaciju, ili misiju nadgledanja Usluga, Promoter i Administracija će se složiti da predstavnicima EIB-a, ili licima ovlaštenim od strane EIB-a, dostave bilo koji dokument ili informaciju koju posjeduje Promoter a koja može podržati sprovođenje te misije.

4.8. Promoter i Uprava moraju omogućiti EIB-u, Evropskoj kancelariji za borbu protiv prevara (OLAF), Kancelariji evropskog javnog tužioca (EPPO) i bilo kom trećem licu ovlaštenom od strane bilo kojeg od navedenih tijela da:

(i) verifikuju sprovođenje Usluga, uvidom u originalnu dokumentaciju (uključujući i pravo na izradu kopija), i kroz provjere na licu mjesta; i / ili

(ii) sprovedu sveobuhvatnu reviziju na osnovu bilo kog prpratnog dokumenta relevantnog za finansiranje Usluga.

Ove provjere mogu se sprovesti u roku od sedam godina od datuma kada EIB izvrši posljednje plaćanje Konsultantu, a o kom će obavijestiti Promotera i Upravu u pisanom obliku bez bespotrebnih odlaganja.

Promoter i Uprava su saglasni da će nadležnom osoblju ili zastupnicima EIB-a, Evropske kancelarije za borbu protiv prevara (OLAF), Kancelarije evropskog javnog tužioca i svim trećim stranama koje su ovlaštene od strane bilo kojeg od navedenih tijela, sami obezbijediti, ili postarati se da im je obezbijeđen potreban pristup i podrška za svrhe navedene u članu 4.7. Takav pristup će biti odobren na osnovu povjerljivosti u odnosu na treća lica, ne dovodeći u pitanje obaveze koje proističu iz javnog prava ili prava Evropske unije kojima podliježu ove institucije ili tijela, te njihovo osoblje, zastupnici ili ovlašteni predstavnici.

LAN 5

5.1. Svako obavještenje ili drugo saopštenje koje se mora dostaviti shodno ovom Sporazumu, mora biti u pisanom obliku i imati naslov („Sporazum o saradnji br. AA-010294-001 u vezi sa „Jedinicom za implementacijom projekta za unapređenje crnogorskog obrazovnog programa“).

5.2. Svako obavještenje ili drugo saopštenje koje je data sporazumnoj strani, shodno ovom Sporazumu ili u vezi sa istim, mora biti u pisanom obliku i na engleskom jeziku ili, ako ne na engleskom, mora biti popraćeno prevodom na engleski jezik, u kom slučaju je prednost imati prevod na engleski jezik, osim ako dokument nije ustavni, zakonski ili drugi službeni dokument.

5.3. Sva obavještenja i prepiske u vezi sa ovim Sporazumom i Uslugama šalju se preporučenom poštom (uz potvrdu o prijemu), faksimilom ili, u mjeri u kojoj su se potpisnice usaglasile pismenim putem, e-mailom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije, i to na sljedeće adrese:

Za EIB

Evropska investiciona banka
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950, Luxembourg
Fax: +352 4379 62650
Email: eib-cpcm-procurement@eib.org
N/R: Šef Sektora za nabavke i upravljanje ugovorima sa konsultantima

Za Promotera

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore
Vakarski put bb, 81000 Podgorica
Tel: +382 20 410 100
Fax: +382 20 410 101
Email: kabinet@mpnks.gov.me
N/R: gđa Dragana STANOVI

Za Upravu

Uprava javnih radova Crne Gore
Novaka Miloševa 18, 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 230-223; 20 230-227,
Fax: (+382)20 230-228,
Email: ujr@ujr.gov.me
N/R: gđa Milica BAKI

5.4. Svaka izmjena gorenavedenih podataka o komunikaciji stupa na snagu tek nakon što druge Sporazumne strane na gore navedenim adresama o tome budu uredno obaviještene, u pisanom ili elektronskom obliku.

5.5. Obavještenja i druga saopštenja smatraju se primljenim (i) u trenutku prijema evidentiranog od strane dostavne službe ako se šalju preporučenom poštom ili (ii) u trenutku slanja ako su poslata faksom ili elektronskom komunikacijom ili, kada je riječ o prijemu van radnog vremena, kada se radno vrijeme nastavi. U ovom članu, radno vrijeme znači period od 09.00 do 17.00 sati osim ponedjeljka do petka u danima koji su vrijeme prijema nijesu državni praznici.

5.6. Ovaj član ne odnosi se na uručenje postupaka ili drugih dokumenata u bilo kojoj pravnoj stvari ili, ako je primjenjivo, bilo kojoj arbitraži ili drugom načinu rješavanja sporova.

ČLAN 6

6.1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na datum kada ga potpiše posljednja Sporazumna strana i ostaje na snazi sve dok bilo koja prava, obaveze ili odgovornosti koje proizilaze iz njegovih odredbi ostanu neizmireni, osim ako njegovo dejstvo ne prestane drugačije u skladu sa ovim članom.

6.2. Sve izmjene i dopune ovog Sporazuma, uključujući i njegove Anektse, moraju biti u pisanoj formi i potpisane od strane Sporazumnih strana.

6.3. EIB ima pravo da naloži Konsultantu da obustavi pružanje svih ili jednog dijela Usluga, a Promoter ili Uprava imaju pravo da traže od EIB-a da to učini, ako postoje okolnosti (uključujući i višu silu, budući da je takav koncept definisan važećim zakonom) koje nastavak procesa pružanja Usluga otežavaju ili ga čine opasnim. Ako Promoter ili Uprava zatraže od EIB-a da obustavi proces pružanja Usluga, mora bez odlaganja dostaviti EIB-u sve potrebne detalje i razloge takvog zahtjeva.

6.4. EIB također ima pravo da naloži Konsultantu da obustavi pružanje svih ili dijela Usluga:

(i) kada smatra neophodnim da se ispita da li su na primjenu ugovora uticale značajne greške, nepravilnosti ili nedopušteno postupanje; ili

(ii) kad to naloži ili zatraži ERI TA Trust ("**Donator**"); ili

(iii) ako Promoter ili Uprava ne ispoštuju bilo koju suštinsku obavezu koju nameće ovaj Sporazum ili važeći zakon, uprkos tome što je od EIB-a u roku od 30 dana primila pismeno obavještenje kojim se zahtijeva od Promotera ili Uprave da je ispoštuje.

Promoter ili Uprava, prema potrebi, moraju dostaviti sve informacije, pojašnjenja ili dokumenta koja EIB traži u kontekstu vršenja provjera navedenih u tački (i), u roku od 30 kalendarskih dana od prijema takvog pismenog zahtjeva. Ako provjere vjerodostojno pokažu da su na sprovođenje

Ugovora uticale zna ajne greške, nepravilnosti ili nedopušteno postupanje koje se pripisuje Promoteru ili Upravi, EIB zadržava pravo da (i) naloži Konsultantu da prekine isporuku Usluga i (ii) da raskine ovaj Sporazum, bez ikakve odgovornosti prema EIB-u.

6.5. EIB zadržava pravo, bez ikakve odgovornosti sa svoje strane, da naloži Konsultantu da prekine isporuku Usluga i da raskine ovaj Ugovor bez prethodne najave i obavještenja druge Ugovorne strane o uslovima takvog raskida, ako:

(i) iz bilo kog razloga, Donator povu e finansiranje koje je EIB obezbijedila za Usluge u okviru Dokumenta o finansiranju, ili

(ii) u bilo kom mjerodavnom pravu postane nezakonito da EIB izvršava bilo koju od svojih obaveza kako je to predvi eno ovim Sporazumom, ili ako je vjerovatno da e to biti u suprotnosti sa bilo kojom Sankcijom.

6.6. EIB ima pravo da naloži Konsultantu da prekine proces pružanja Usluga i da, nakon što je pismenim putem obavijestila druge Strane u roku od 15 kalendarskih dana, raskine ovaj Sporazum bez ikakve odgovornosti sa svoje strane, ukoliko:

(a) je Okvirni sporazum odbijen ili e vjerovatno (i) biti odbijen od strane Crne Gore ili nije obavezuju i za nju ni u jednom pogledu; ili (ii) nije efikasan, u skladu sa svojim uslovima ili ga Promoter ili Uprava smatraju neefikasnim u odnosu na svoje uslove; ili (iii) prekršen, ako se više ne izvršava bilo koja obaveza koju je Crna Gora preuzela u skladu sa Okvirnim sporazumom a koja se ti e Usluga koje je EIB u inila dostupnim bilo kom primaocu na teritoriji Crne Gore;

(b) EIB obustavi isporuku svih ili jednog dijela usluga u skladu sa lanom 6.4 (iii), a takva obustava traje više od 180 kalendarskih dana;

(c) do e do izmjene zakona gdje "izmjena zakona" podrazumijeva:

(i) donošenje, proglašavanje, izvršavanje ili ratifikaciju ili bilo koje promjene ili izmjene bilo kog zakona, pravila ili propisa (ili u primjeni ili zvani nom tuma enju bilo kog zakona, pravila ili propisa), ili

(ii) izricanje bilo kakvih Sankcija; ili

(iii) sve pravne, finansijske, tehni ke ili organizacione promjene koje uti u na Promotera ili Upravu.

a koja nastupa nakon datuma ovog Ugovora i koja bi, prema mišljenju EIB-a, mogla zna ajno da naruši sposobnost Promotera ili Uprave da izvršava svoje obaveze odre ene ovim Sporazumom ili isporuku Usluga Promoteru ili Upravi;

LAN 7

7.1. Sporazumna strana se ne smatra odgovornom za kršenje bilo koje od svojih obaveza iz ovog Sporazuma ako je viša sila spriječila ili odgodila izvršavanje tih obaveza.

7.2. Ni pod kojim okolnostima ili iz bilo kog razloga EIB se ne može smatrati odgovornom za štetu, gubitak ili povredu koje je pretrpio Promoter ili Uprava, osoblje ili imovina Promotera ili Uprave, a koje proizilaze ili su u vezi sa isporuivanjem Usluga od strane Konsultanta, uključujući i štetu ili povredu koja je rezultat bilo kog inženja ili ne inženja Konsultanta, ili njegovog propusta da Usluge pruža u skladu sa Ugovorom, osim ako takvi gubici, štete ili povrede nijesu isključivo posljedica grube nepažnje, prevare ili namjernog nesavjesnog ponašanja EIB-a u izvršavanju obaveza iz ovog Sporazuma.

7.3. Promoter i Uprava će, zajednički i pojedinačno, obešteti i smatrati oslobođenim EIB, njene zaposlene, službenike, Guvernere, delegate ili agente od bilo kakvih gubitaka, zahtjeva, štete ili obaveza bilo koje vrste (uključujući i naknade i troškove za zastupanje) koje EIB može imati ili pretrpjeti kao rezultat bilo kog inženja ili ne inženja Promotera ili Uprave ili zbog toga što Promoter ili Uprava ne izvršavaju bilo koju od svojih obaveza utvrđenih ovim Sporazumom, uključujući i one koje se tiču Sankcija.

LAN 8

8.1. Ovaj Sporazum i njegova formulacija, izrada i validnost uređuju se materijalnim zakonima Velikog Vojvodstva Luksemburga.

8.2. Sporazumne strane se obavezuju da će nastojati da mirno riješe svaki spor koji nastane među njima. U smislu ovog člana, "spor" podrazumijeva bilo koji spor, zahtjev, neslaganje ili polemiku koja proizilazi iz ovog Sporazuma ili je u bilo kakvoj vezi sa njim, uključujući i bilo koji spor u vezi sa postojanjem, validnošću, tumačenjem, izvršenjem, kršenjem, suspenzijom ili raskidom Sporazuma, kao i posljedice njegovog poništenja, i bilo kakav spor koji se odnosi na vanugovorne obaveze koje proizilaze iz ili u su u vezi sa njim.

8.3. Ako se prijateljski sporazum ne postigne u roku od 60 kalendarskih dana od dana kada je jedna Strana obavijestila o Sporu drugu[e] Stranu/e, svi sporovi podnose se sudovima Luksemburga, koji imaju isključivu nadležnost za rješavanje bilo kojeg spora takve vrste. Sporazumne strane su saglasne da su sudovi grada Luksemburga najprikkladniji i najpovoljniji sudovi za rješavanje sporova i stoga nijedna Strana neće tvrditi suprotno.

8.4. Ništa u ovom članu 8 neće ometati, ukinuti ili na neki drugi način urušiti privilegije i imunitete EIB-a utvrđene u ugovorima Evropske unije, uključujući i, bez ograničenja, nepovredivost njenih arhiva, u vezi sa im EIB izričito zadržava svoja prava.

LAN 9

9.1. Neostvarivanje prava koja proizilaze iz ovog Sporazuma ili važećeg prava ili odlaganje ostvarivanja tih prava od strane EIB-a ne može se tumačiti kao odricanje od tih prava.

9.2. Ništa u ovom Sporazumu ne može se smatrati odricanjem, eksplicitno ili implicitno, od privilegija, imuniteta i olakšica koje uživa EIB, njeni guverneri, direktori, zamjenici, službenici, zaposleni ili eksperti u misijama EIB-a.

9.3. Ni Promoter ni Uprava nemaju pravo da dodijele ili prenesu bilo kakva prava ili obaveze koje proizilaze iz ovog Sporazuma bez prethodne pismene saglasnosti EIB-a.

9.4. Ukoliko se bilo koja odredba ovog Sporazuma smatra nezakonitom ili nesprovodivom u sudskom postupku, takva odredba neće biti ukinuta i neće biti nevažeća, i pod uslovom da osnovni uslovi ovog Sporazuma ostanu zakoniti i sprovodivi, ostatak ovog Sporazuma ostaje na snazi i obavezuje i je za Sporazumne strane.

9.5. Sa izuzetkom koji je naveden u članu 3.2, ovaj Sporazum zaključuje se u korist Strana, a lice koje nije strana u Sporazumu nema pravo da primjenjuje ili uživa pogodnosti bilo kojeg od uslova ovog Sporazuma.

Upućivanja na treće strane, a posebno na pravne odnose sklopljene između Strana i bilo kojih trećih strana u kontekstu Usluga, ne daju bilo kakva prava tim trećim stranama da sprovode, koriste ili da se na drugi način oslone na bilo koju odredbu ovog Sporazuma, niti se mogu tumačiti na taj način. Sporazumne strane izričito se slažu da takva upućivanja mogu biti isključivo u svrhu pružanja odgovarajućeg razumijevanja upravljanja Uslugama i da nijedna odredba Ugovora ne daje, direktno ili indirektno, pravo bilo kojoj trećoj strani, osim ako to izričito nije predviđeno Sporazumom. Ova klauzula prevladava nad bilo kojom odredbom koja je u suprotnosti sa Sporazumom, bilo da je izričita ili implicitna.

LAN 10

10.1. Ovaj Sporazum sadrži izvršne uslove i sljedeće anekse, koji čine njegov sastavni deo:

Aneks 1 – Usluge

Aneks 2 – Procedure za saradnju u kreiranju i praćenju procesa pružanja Usluga

U slučaju sukoba između odredbi i odredbi Aneksa, prevladavaće odredbe Sporazuma.

10.2. Sporazumne strane saglasne su da neće objavljivati ovaj Sporazum ili bilo koji njegov dio bez prethodnog pismenog pristanka drugih Strana, u kome će se takođe utvrditi svi uslovi i odredbe pod kojima je takva saglasnost data.

10.3. Uputivanje na javnu organizaciju obuhvata i njene nasljednike, a ako javna organizacija prestane da postoji ili prestane da obavlja svoje funkcije bez nasljednika, smatra se da uputivanje na takvu javnu organizaciju uključuje i uputivanje na bilo koju javnu organizaciju ili bilo koju organizaciju ili entitet koji je preuzeo jednu ili obje funkcije i odgovornosti javne organizacije.

10.4. Pozivanja koja sadrže termine kao što su "obuhvata" i "obuhvataju i", bilo da se koriste sa rije ima "bez ograničenja" ili "ali ne ograničavaju se na," ili ne, ne se smatrati ograničenim određenim brojanjem stavki već se, u svim slučajevima, smatrati bez ograničenja i tumači se u značenju "obuhvata bez ograničenja" i "obuhvataju i bez ograničenja".

10.5. Opšte riječi koje uvode ili posle kojih dolaze riječi "drugi" ili "obuhvataju i" ili, "kao što je" ili "posebno" ne će imati restriktivno značenje zato što dolaze nakon ili prije (u zavisnosti od slučaja) određenih primjera koji su predviđeni da potpadaju pod značenje opštih riječi.

10.6. Osim ako kontekst nalaže drugačije, gdje god da se koriste, množina obuhvata jedninu, jednina obuhvata množinu, i svaki rod obuhvata sve druge rodove.

Sporazumne strane su saglasne da ovaj Sporazum potpišu u četiri originalna primjerka na engleskom jeziku (od kojih je svaka strana parafirana od strane predstavnika svake strane u Sporazumu), od kojih su jedan (1) za Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, jedan (1) za Upravu javnih radova i dva (2) za Evropsku Investicionu Banku.

**Potpisao/la za i u ime
EVROPSKE INVESTICIONE BANKE**

Matteo RIVELLINI
Šef sektora

Martin VATTER
Šef jedinice /Savjetnik za upravljanje

Datum:

Datum:

Potpisao/la u ime
MINISTARSTVA PROSVJETE, NAUKE, KULTURE I SPORTA CRNE GORE

Vesna Brati
Ministarka prosvjete, nauke, kulture i sporta

Datum:

Potpisao/la u ime
UPRAVE JAVNIH RADOVA CRNE GORE

Boro Lu i
v.d. Direktora Uprave javnih radova

Datum:

ANEKS I – USLUGE

A. Opšte informacije

Kao dio odgovora Evropske unije na izazove nastale prisilnim raseljavanjem i migracijama, EIB je 2016. godine pokrenula Inicijativu za ekonomsku otpornost (ERI), kojom je povećala i proširila opseg svojih raspoloživih finansijskih sredstava za ulaganja u zemlje južnog susjedstva Evropske unije i Zapadnog Balkana, u cilju poboljšanja kapaciteta ekonomija zemalja korisnica za apsorpciju i odgovore na krize i šokove. Da bi upotpunila Inicijativu, EIB je 2017. godine odobrila finansijska sredstva za tehničku pomoć i savjetodavne usluge za podršku pokretanju, pripremi i implementaciji projekata („Dokument o finansiranju“).

Odbor EIB-a odobrio je finansiranje PROGRAMA UNAPREĐENJA CRNOGROSKOG OBRAZOVANJA („Projekat“) u iznosu od 18 miliona eura 2. septembra 2019. godine. Dana 6. novembra 2019. godine potpisan je ugovor o finansiranju između Crne Gore i EIB-a.

U vezi sa Projektom, Upravljačka grupa ERI odobrila je 11. Novembra 2019. godine zahtjev EIB-e za korištenje ERI resursa, do maksimalnog iznosa od 2.900.000 EUR, za finansiranje troškova Usluga potrebnih za nabavku i podršku implementaciji Promoteru i Upravi.

B. Opis Projekta kojeg podržavaju Usluge

Projekat ima za cilj da povećava pristup djece kvalitetnoj njezi u ranom djetinjstvu i kvalitetnom obrazovanju u predškolskim ustanovama, kao i da poboljša uslove za učenje u osnovnim i opštim i stručnim srednjim školama. Unapređenjem pružanja usluga i kapaciteta u stručnom obrazovanju, projekat tako će doprinosti poboljšanju mogućnosti zapošljavanja mladih. Bez projekta, širenje i unapređenje obrazovnih usluga u Crnoj Gori teklo bi sporije, mnogi kojima su obrazovne usluge potrebne ne bi imali pristup istima, a u противном bio manji nego onaj koji bi nastao sa poboljšanjem kvaliteta koje će biti rezultat Projekta.

Projekat uključuje izgradnju i/ili obnovu javne obrazovne infrastrukture koja uključuje vrtiće, osnovne škole, gimnazije (srednje škole) i škole stručnog obrazovanja. Projekat tako će uključuje nabavku nove IKT opreme i namještaja za škole kao i specifične opreme za stručne škole.

C. Opis Usluga

---

1. Usluge

Opšti cilj

Opšti cilj projekta je da pomogne Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta da uspješno sprovede projekat unapređenja obrazovanja u Crnoj Gori koji finansira EIB.

Ovaj zadatak predstavlja ključni dio implementacije Projekta. Izabrani Konsultant pruža podršku kada je riječ o uslugama nabavke i pripreme nabavke, tehničku i savjetodavnu pomoć Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta i Upravi javnih radova, koji predstavljaju dva glavna ugovorna tijela za različite ugovore koji omogućavaju projektovanje i izgradnju novih obrazovnih objekata. Također, uključuje i ugovore o isporuci namještaja i opreme.

Kao dopunu uslugama nabavke, Konsultant će pružati i administrativnu podršku ugovorima prvenstveno Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta tokom izvršenja ugovora. Treba napomenuti da je ova uloga administrativna; praćenje napretka, prisustvovanje sastancima o napretku i podrška prvenstveno Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta kao sveukupnom promoteru projekta.

Posebne aktivnosti

Konsultant će biti u obavezi da izvrši obaveze onako kako je to naznačeno u tabeli br. 2. Zadaci Konsultanta mogu se sažeti na sljedeći način:

- Obezbijediti podršku i kapacitete za nabavku - uključujući i tehničku i savjetodavnu pomoć – kroz podršku Promotera u pripremi dokumentacije koja se odnosi na nabavku, uključujući i pregled postupaka nabavke, kreiranje priručnika za procedure nabavke, tenderske dokumentacije, obavještenja o nabavkama, zapažanja i evidencije odbora za evaluaciju i ugovorne pakete dokumenata, kao i podršku Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta (kao Promoteru) u dostavljanju dokumentacije na uvid EIB-a, nakon odobrenja odgovarajućeg crnogorskog ugovornog tijela. Dokumentacija za nabavku mora zadovoljiti Promotera i EIB¹ i bilo koju drugu međunarodnu finansijsku instituciju, ukoliko je o tome obaviještena. Obuka za EIB proces nabavke biće obezbijeđena za Konsultanta.

---

¹ Vodič za Nabavke koji finansira EIB – <https://www.elb.org/en/publications/guide-to-procurement>

- Obezbjediti podršku i kapacitete ugovornoj administraciji nadgledanjem napretka u fizičkoj implementaciji i finansijskom napretku, prisustvujući sastancima o napretku sa konsultantom za planiranje, dobavljanje i / ili izvođenje radova, shodno zahtjevima Promotera, obezbjeđujući i blagovremeno izvršavanje zadataka i plaćanja po izvršenju svih potrebnih etapa, aktivnosti ili odobrene dokumentacije. Konsultant će tako i pružiti podršku i kapacitete za pregled postojećih postupaka isporuke projekata od idejnog plana i rješenja i projektovanja do izgradnje i upravljanja, izrade priručnika za isporuku projekata, analize, procjene, prikupljanja i koordinacije dokumentacije za dodatne zahtjeve za radove i izmjene ugovora za donošenje odluka relevantnih ugovornih tijela. Ovo nije uloga za nadzor građevinskih radova. Kvalitet i kontrola građevinskih radova vrši se u okviru drugačije konsultantske usluge;
- Pružati administrativnu podršku za određene zadatke koji se povremeno zahtijevaju od Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta (npr. u pripremi zahtjeva za grant za posebna ulaganja ili tehničku pomoć);
- Vršiti reviziju i uspostaviti okvirni sistem za praćenje i evaluaciju podataka vezanih za obrazovanje učenika koji imaju koristi od projektnih aktivnosti. Namjera je uspostaviti sistem koji se može proširiti i održati tako da pokriva istovremeni obrazovni sistem u budućnosti. Za ovaj zadatak biće potreban poseban Posebni izveštaj; i
- Redovno izvijestavati EIB o napretku cjelokupne implementacije Projekta u skladu sa uslovima finansijskog ugovora.

2. Korisnici

Ciljni korisnici gore opisanih Usluga su mladi ljudi, od 3 do 18 godina koji pokrivaju nivo predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja u Crnoj Gori. Pored budućih učenika obrazovnih ustanova, njihovi roditelji, porodice i neposredna lokalna zajednica oko ovih ustanova biće ključni akteri u razvoju obrazovnih ustanova.

Pored Promotera, u projektu postoje i druge zainteresovane strane, koje snose određeni nivo odgovornosti za donošenje odluka ili druge odgovornosti koje će uticati na uspješnu implementaciju Projekta. To su:

- Uprava javnih radova (ranije Direkcija za javne radove) koja će djelovati kao autoritet za ugovaranje svih ugovora o radovima; i
- Ad hoc nacionalna komisija za reviziju koju će formirati Vlada Crne Gore, a koja će se formirati prema potrebi za razmatranje žalbi u vezi sa nabavkama za ugovore za potrebe Projekta.

3. Struktura koju treba obezbijediti

Osoblje

Konsultant će obezbijediti adekvatno osoblje (u smislu ekspertize i raspoređivanja vremena) kako bi efikasno obavio sve aktivnosti koje su potrebne u okviru operacije tehničke pomoći i ispunio specifične i sveukupne ciljeve ugovora u smislu vremena, troškova i kvaliteta.

Pomoćno osoblje i “backstopping” (logistička i savjetodavna podrška)

Konsultant će obezbijediti svojom pomoćno osoblje (administratore, sekretare, prevodioce i podršku u glavnoj kancelariji, vozače itd.) kako bi se obaveze izvršile na pravi način. Troškovi pomoćnog osoblja moraju biti uključeni u stopu naknade eksperata.

Backstopping troškovi logističke i menadžerske podrške (uključujući i aktivnosti direktora operacije tehničke podrške koje je odredio Konsultant) moraju biti uključeni u stopu naknade eksperata.

Konsultant treba da identifikuje i opiše u svojoj ponudi na način na koji će obezbijediti pomoćno osoblje i prateću strukturu.

Putni i slijetni troškovi

U naknadu uključeni su međunarodni (mobilizacija i demobilizacija) i lokalni prevoz (u Crnoj Gori) i vezani troškovi (vozila, uključujući vozače ako se to smatra potrebnim, dnevnice itd.) uključujući i neuključeni eksperata.

Konsultant će otputovati u Luksemburg na početni sastanak. Dalja putovanja u Luksemburg treba otkrivati jednom godišnje i nakon završetka projektnog zadatka.

Kancelarijske prostorije i oprema

Za Konsultanta koji radi na ugovoru treba obezbijediti kancelarijski smještaj razumnog standarda i otprilike 10 kvadratnih metara za svakog stručnjaka i svako od pet zaposlenih u Ministarstvu. Štaviše, Konsultant treba da obezbijedi pojedinačnu kancelariju ili posebnu prostoriju za vođu tima i službenika za vezu u PIU Ministarstva. Nadalje, osoblje Konsultanta može se kontaktirati pod razumnim uslovima, telefonom, faksom i e-mailom tokom trajanja zadatka, a takve pogodnosti treba da obezbedi Konsultant.

Konsultant je dužan da obezbijedi radni sto, stolicu, osnovni kancelarijski i dopisni materijal, uključujući i pristup štampaču za petoro zaposlenih u Ministarstvu. Ministarstvo je dužno da obezbijedi kompjutere za svoje zaposlene. Troškovi kancelarijskog smještaja pokriveni su stopama naknade.

Strukture koje obezbjeđuje Konsultant

Troškovi struktura bi u principu trebalo da budu uključeni u stope naknada eksperata ponuđača. Konsultant mora da se pobrine da eksperti imaju adekvatnu podršku i opremu. Naravno, to mora da obezbijedi administrativnu, sekretarsku i prevodilačku podršku kako bi ekspertima omogućio da se skoncentrišu na svoje primarne odgovornosti. Takođe, po potrebi mora da prenese sredstva kako bi podržao njihov rad po ugovoru i da obezbijedi da njegovi zaposleni budu redovno i blagovremeno plaćeni.

Konsultant mora osigurati da kancelarijske prostorije koje su u zemlji korisnici imaju uslove za organizovanje video konferencija preko Webex-a, Skajp-a ili sličnog softverskog sistema a koji omogućavaju redovne razgovore sa EIB-om u Luksemburgu.

Kada je u pitanju prevodilačka podrška, Konsultant mora da omogućiti svojim ekspertima da u svakom trenutku usmeno i pismeno komuniciraju na crnogorskom jeziku sa Promoterom, a na engleskom jeziku sa EIB-om. Dokumenti i rezultati Konsultanta moraju biti i na crnogorskom i na engleskom jeziku uz obezbijeđen prevod što je i odgovornost Konsultanta u okviru zadatka.

Oprema

Nikakva oprema ne može biti kupljena u ime EIB-a/ partnerske zemlje kao dio ovog ugovora o uslugama niti može biti prenijeta EIB-u/ Promoteru nakon isteka ovog ugovora. Sva oprema u vezi sa ovim ugovorom koju nabavlja promoter mora se kupiti putem posebnog tenderskog postupka nabavke.

Elementi vidljivosti

Promoter i Uprava preduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi javno istakli činjenicu da se usluge finansiraju preko finansijske podrške u okviru Inicijative EIB-a za ekonomsku otpornost (ERI) EIB-a. Informacije koje se daju novinarima ili bilo kojoj trećoj strani, sav reklamni materijal, zvani na obavještenja, izvještaji i publikacije treba da potvrde da su isporučene usluge "finansirane kroz Inicijativu za ekonomsku otpornost (ERI) EIB-a".

ANEKS 2 - PROCEDURE SARADNJE U KREIRANJU I PRA ENJU PRUŽANJA USLUGA

Ovim aneksom definišu se smjernice u skladu sa kojima se ugovorne strane slažu da će da rade na kreiranju, nabavci, nadgledanju i odobravanju usluga.

1. Principi opšte saradnje

U skladu sa članom 2.5 Sporazuma, Promoter će olakšati komunikaciju i saradnju između nadležnih organa u Crnoj Gori, ukoliko je to potrebno za uspješno planiranje i isporuku Usluga.

Radi koordinacije projekta, tehničkog konsenzusa i praćenja napretka, biće formiran upravljajući odbor projekta koji će, pored predstavnika Promotera i EIB-a, imati predstavnici svih zainteresovanih strana. Glavna uloga ovog odbora je da Konsultantu pruži sve dostupne relevantne podatke od različitih zainteresovanih strana, prati napredak zadatka, vodi i olakšava zadatke, kako bi se Konsultantu omogućilo da uspješno pruža usluge u dogovorenim vremenskim intervalima.

2. Kreiranje i nabavka Usluga

2.1. Kreiranje Usluga

Strane će saradivati u dizajniranju projektnog zadatka za Usluge, postavljajući ciljeve, obim i metode pružanja usluga. U mjeri u kojoj će usluge biti isporučene na osnovu zasebnih Ugovora, Strane će morati da pripreme i dogovore zasebne skupove tehničkih specifikacija. Takve tehničke specifikacije postaću dio Projektnog zadatka a EIB će ih uključiti u dokumentaciju o nabavci koja će se koristiti za izbor Konsultanta.

Kada je Projektni zadatak finalizovan, Promoter će putem e-maila na operativnom nivou pismeno prihvatiti konačni obrazac Projektnog zadatka. Time Promoter prihvata da navedeni opis projektnog zadatka u potpunosti odražava i odgovara na prepoznate potrebe, te da ih Promoter bezrezervno prihvata. Takvo prihvatanje neće biti nerazumno uskraćeno i smatraće se datim, osim ako nije izričito odbijeno u roku od 10 kalendarskih dana od prijema pismenog zahtjeva u vezi sa tim od strane EIB-a.

Na osnovu opšteg opisa poslova i zadataka dizajniranih i dogovorenih kao što je prethodno opisano, EIB će raspisati tender i odabrati Konsultanta za isporuku usluga u skladu sa svojim politikama, pravilima i procedurama nabavke. Promoter je saglasan da će, kao naručilac za Ugovor, EIB možda morati da izmijeni ili tumači Projektne zadatke tokom postupka nabavke, pod uslovom da je bilo koja takva izmjena ili tumačenje, kada se odnosi na obim, sadržaj, redoslijed

ili trajanje Usluge, ugovorena sa Promoterom prije nego što je/ga EIB dostavi kandidatima ili ponu a ima.

Da bi se izbjegao rizik nepoštovanja principa nabavke (transparentnost, proporcionalnost, jednak tretman, odsustvo diskriminacije i izbjegavanje sukoba interesa), Promoter i Uprava se obavezuju da, (i) do dodjele Ugovora od strane EIB-a, ne e otkriti Opis projektnog zadatka ili bilo koje dodatne informacije u vezi sa projektnim zadatkom, osim onim osobama koje moraju imati takve informacije za svrhe navedene u prethodnom stavu, i (ii) nakon dodjele Ugovora od strane EIB-a uz prethodno pismeno odobrenje EIB-e i pod tako dogovorenim uslovima.

2.2. Nabavka usluga

Promoter ima pravo da imenuje predstavnika, kao posmatra a ili lana sa pravom glasa, u odboru za evaluaciju koji je osnovao EIB za izbor konsultanta. O ulozi predstavnika Promotera u takvim odborima za evaluaciju odlu uje EIB, u skladu sa internim pravilima i procedurama, i o tome e Promoter biti blagovremeno obaviješten. Promoter snosi sve troškove u vezi sa u eš e svog predstavnika u navedenim odborima za evaluaciju.

U vezi sa pomenutim, postupci odbora za evaluaciju, od pokretanja tendera do zaklju enja rada evaluacionog odbora, su poverljivi. Nijedan u esnik u odboru ne smije saopštiti niti jednu informaciju o ispitivanju, pojašnjenju ili ocenjivanju ponuda, kao ni bilo kakve odluke o dodjeli ugovora prije nego što EIB odobri izveštaj o procjeni. Svako otkrivanje takvih podataka nakon odobrenja EIB-ovog izvještaja vrši e samo EIB, u skladu sa svojim internim pravilima i procedurama ili uz prethodni pisanu saglasnost EIB-e. Dodatno, tenderska dokumentacija ostaje u prostorijama EIB-e u svakom trenutku.

Ako Promoter ne imenuje predstavnika u odboru za evaluaciju koji je osnovao EIB za izbor konsultanta, EIB e obavijestiti Promotera o ishodu tenderskog postupka im prihvati preporuku komisije za evaluaciju o dodjeli Ugovora.

3. Pra enje Usluga

Promoter, Uprava i EIB tijesno sara uju u procesu pra enja pružanja usluga od strane Konsultanta.

Promoter e pregledati rezultate i izvještaje o aktivnostima (ako se to zahtijeva u Opisu prjektnog zadatka i na na in koji se zahtjeva) koje je podnio Konsultant i e-mailom e dostaviti EIB u pisanoj formi komentare ili potvrdu o prihvatanju takvih rezultata ili izvještaja, uklju uju i i razloge za odbijanje takve potvrde, ako je to neophodno. Smatra e se da Promoter prihvata relevantne rezultate ili izvještaje, osim ako ih izri ito ne odbije u roku od 15 kalendarskih dana od prijema pismenog zahtjeva EIB-e u vezi sa tim.

Kao što je navedeno u članu 2.6 Sporazuma, EIB će uzeti u obzir mišljenje Promotera u procesu donošenja odluke o odobrenju rezultata i izvještaja koje je dao Konsultant, u odnosu na uslove Ugovora. Uzimajući u obzir obaveze EIB-e prema Konsultantu koje proizilaze iz Ugovora, Promoter se slaže EIB treba da donese konačnu odluku o odobrenju rezultata i izvještaja koje je Konsultant dostavio, budući da su dostavljeni u skladu sa Ugovorom.

Imajući u vidu odredbe člana 2.4 Sporazuma, odobrenje Usluga (ili bilo kojeg njihovog dijela, uključujući i bilo koji izvještaj o rezultatima ili aktivnostima) od strane EIB-e koje su isporučene u skladu sa uslovima ugovora neće dovesti u pitanje pravo Promotera da odbije takve rezultate ako oni ne odgovaraju njegovim specifičnim potrebama. Obavještenje o odbijanju Promoter mora dostaviti EIB-i u pisanoj formi, navodeći razloge takvog odbijanja. Nadalje, Promoter se obavezuje da neće koristiti takve rezultate, i da će na pisani zahtjev EIB-e, vratiti ili uništiti bilo kakve kopije, u bilo kojem obliku koji su u njegovom vlasništvu i da će se pobrinuti da sve kopije rezultata koje mogu biti u vlasništvu drugih lica budu uništene.

Zarad pojašnjenja, odluka EIB-a da prihvati, u skladu s članom 2.6 (ii), da pružanje usluga od strane Konsultanta i u skladu s odredbama Ugovora, nije i neće se tumačiti kao zamjena ili poništavanje odbijanja istih Usluga od strane Promotera, neće se smatrati da ne mogu da zadovolje potrebe Promotera ili da nijesu prikladne za svrhu koju Promoter namjerava da ispuni, ili da su EIB i Promoter izvršili procjenu na osnovu naznačenih kriterijuma.

Ukoliko to zahtijeva EIB, Promoter će pregledati redosljed bilježenja dana ili sati angažmana eksperata Konsultanta u Crnoj Gori, i potvrditi njegovu tačnost tako što će ih potpisati. Promoter ima pravo da odbije tabele aktivnosti koju je podnio jedan ili više eksperata zaposlenih od strane Konsultanta za isporuku Usluga, ako ta tabela ne odražava ispravno dane ili sate tokom kojih je taj ekspert bio angažovan na isporuci usluga, ili ako, prema obrazloženom mišljenju Promotera, kvalitet usluga eksperta ne odgovara zahtjevima Projektnog zadatka ili, ako je to primjenljivo, profesionalnim standardima koji se u relevantnoj industriji otkuju od eksperta dobavljača takvih usluga.

Promoter će dostaviti EIB-i svoju odluku o prihvatanju bilo koje tabele aktivnosti, uključujući i po potrebi i razloge za odbijanje istih. Smatraće se da je Promoter prihvatio relevantni raspored aktivnosti ako ga nije izričito odbio u roku od 15 kalendarskih dana od prijema zahtjeva EIB-e u vezi s tim.

4. Izmjene i dopune Usluga i promjene u timu Konsultanta

Promoter može da zahtijeva izmjene i dopune u kreiranju Usluga u toku izvršenja Ugovora. Takav zahtjev će biti dostavljen EIB-i, zajedno sa obrazloženjem za tražene izmjene i dopune, i to najmanje 30 kalendarskih dana prije predviđenog datuma primjene tih izmjena. EIB ima pravo da se usprotivi izmjenama i dopunama, posebno iz razloga koji se odnose na važna pravila nabavke i upravljanja ugovorima, pa će i obavijestiti Promotera o razlozima odbijanja.

Promoter ima pravo da se konsultuje o bilo kakvim značajnijim izmjenama materijala za kreiranje Usluga koje EIB ili Konsultant predlože tokom izvršenja Ugovora i da se slože sa njima. Saglasnost Promotera sa bilo kakvom promjenom tog tipa smatra se se datom ako nije izričito odbijena u roku od 15 kalendarskih dana od prijema obavještenja EIB-a o predloženim izmjenama. Ako je to primjenljivo, Promoter će obavijestiti EIB o razlozima svog odbijanja.

Promoter ima pravo da se konsultuje o bilo kakvim promjenama u timu stručnjaka koje je Konsultant obezbijedio, kao što je definisano u opisu projektnog zadatka, a koje EIB ili Konsultant predviđaju tokom izvršenja Ugovora i da se usaglasi sa njima. Saglasnost Promotera za bilo kakvu promjenu tog tipa smatra se se datom ako nije izričito odbijena u roku od 15 kalendarskih dana od prijema obavještenja Konsultanta ili EIB-e o predloženim promjenama. Ako je primjenljivo, Promoter će obavijestiti EIB-u o razlozima svog odbijanja.

U bilo kom trenutku tokom izvršenja Ugovora, Promoter ima pravo da zatraži zamjenu jednog ili više eksperata koje obezbjeđuje Konsultant, u mjeri u kojoj je to opravdano iz razumnih razloga. Takav zahtjev mora biti dostavljen EIB-i zajedno sa opravdanjem za tražene promjene. EIB ima pravo da odbije predložene izmjene, posebno iz razloga koji se odnose na važeća pravila nabavke i upravljanja ugovorima, te će obavijestiti Promotera o razlozima takvog odbijanja.

Kao ugovorna strana prema Konsultantu na osnovu Ugovora, a uzimajući u obzir sve primjenljive odredbe Dokumenta o finansiranju, EIB zadržava pravo na donošenje konačne odluke o izvršenju bilo koje izmjene Ugovora.

5. Otkrivanje ličnih podataka

EIB će lične podatke otkriti Promoteru i Upravi, ili ih koristiti u sopstveno ime, a Promoter i Uprava će ih koristiti na sljedeći način:

(A) Subjekti podataka: Lični podaci će se odnositi na pojedinačne stručnjake koje su konsultanti odredili za pružanje Usluga.

(B) Kategorije ličnih podataka: Lični podaci će obuhvatati lične podatke u sljedećim kategorijama: identifikacija subjekta podataka (npr. ime, titula itd.); podaci o obrazovanju i profesionalnim kvalifikacijama i iskustvu, koji se obično uključuju u CV ili biografiju.

(C) Mjere bezbjednosti: Promoter i Uprava se obavezuju da će usvojiti tehničke i organizacione mjere bezbjednosti za rješavanje rizika koji su svojstveni obradi i prirodi ličnih podataka u cilju da se:

(i) spriječi da neovlašćeno lice ima pristup računarskim sistemima koji obrađuju lične podatke, a posebno: (1) neovlašćeno čitanje, kopiranje, izmjena ili uklanjanje medija za skladištenje podataka; (2) neovlašćeni unos podataka, neovlašćeno otkrivanje, izmjena ili brisanje sauvanih

li njih podataka; i (3) da neovlašena lica koriste sisteme za obradu podataka putem sredstava za prenos podataka;

(ii) obezbijedi da ovlašteni korisnici sistema za obradu podataka mogu pristupiti samo Li-nim podacima na koje se odnosi njihovo pravo pristupa;

(iii) evidentira koji su Li-ni podaci prenijeti, kada i kome;

(iv) obezbijedi da Li-ni podaci koji se obrađuju u ime trećih strana mogu biti obrađeni samo na način koji propisuje ugovorna institucija ili tijelo;

(v) obezbijedi da se tokom prenošenja Li-nih podataka i transporta medija za skladištenje ne mogu oštetiti, kopirati ili brisati podaci bez autorizacije;

(vi) kreira takva organizaciona struktura koja ispunjava zahtjeve za zaštitu li-nih podataka.

(D) Kontakt podaci za ostvarivanje prava subjekta podataka

Za Promotera

Ministarstvo Prosvjete, nauke, kulture i
sporta Crne Gore
Vakarski put bb, 81000 Podgorica
Tel: +382 20 410 100
Fax: +382 20 410 101
Email: kabinet@mpnks.gov.me
N/R: gđa Dragana STANOVI

Za Upravu

Uprava javnih radova Crne Gore
Novaka Miloševa 18, 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 230-223; 20 230-227
Fax: (+382) 20 230-228
Email: ujr@ujr.gov.me
N/R: gđa Milica BAKI

(E) Prava subjekta podataka: pristup, ispravka, brisanje i prigovor

Subjekti podataka moraju se, bilo direktno ili preko treće strane, osigurati li-nim podacima koje organizacija o njima poseduje, osim zahtjeva koji su oštetljivi, zasnovani na nerazumnim intervalima ili njihovom broju ili se ponavljaju ili su sistematični, ili kojima se pristup ne mora odobriti prema važećim pravilima i procedurama EIB-e.

Pod uslovom da je Evropski supervizor za zaštitu podataka dao prethodno odobrenje, pristup tako e ne treba da bude odobren ako bi to moglo ozbiljno da naškodi interesima Promotera ili Uprave ili drugih organizacija koje sara uju sa Promoterom ili Upravom i ako takvi interesi nisu preglasani interesima za osnovna prava i slobode subjekta podataka.

Izvori li nih podataka ne moraju se identifikovati kada to nije mogu e razumnim naporima ili kada bi se time kršila prava drugih osoba.

Subjektima podataka mora se omogu iti da li ne podatke o sebi isprave, dopune ili izbrišu ako su neta ni ili obra eni protivno takvim principima. Ako postoje uvjerljivi razlozi za sumnju u legitimitet zahtjeva, organizacija ima pravo da zahtijeva dodatna opravdanja prije nego što pristupi ispravljanju, izmjeni ili brisanju. Tre e strane kojima su podaci otkriveni ne treba obavještavati o bilo kakvom ispravljanju, izmjenama ili brisanju kada to iziskuje nesrazmjerne napore.

Subjekt podataka tako e mora biti u mogu nosti da da prigovor na obradu li nih podataka koji se odnose na njega, ako postoje ubjedljivi legitimni razlozi vezani za njegovu konkretnu situaciju. Teret dokazivanja za svako odbijanje snosi Promoter ili Uprava, a subjekat podataka uvijek može osporiti odbijanje pred Evropskim supervizorom za zaštitu podataka.